יח א ב מיי׳ פ״ז מהלכות

עשיו נ טוש"ע אה"ע סימו

קמב סעיף טו: יש ג (ד) מייי שם הלייי: ב ה מייי שם הלכה ח

וסמג שם טיבוש שם

 ל) [5"ל שמע קן וכן ברש"ר וכ"א בהרא"ש],
כבח"ר בעינן עדים מלוים לקיימו, ג) [ב"ק ב"],
ד) [ב"ב כה:],
קידושון עב, וו [נרלה שהוא מובו עפמ"ש רש"י פסחים ה: ד"ה מחוזא עירו של רבא וכ"כ רש"י עוד בב"מ נט. ד"ה מחחל עיר שהיה רבא דר בתוכה כך שמה עכ"ל וכ"כ רש"י עירובין סג. ד"ה מחוא אתריה דרבא וכ"כ רש"י עוד ב"מ דף עז. ד"ה אוכלוסי דמחוא שהיא עירו של רבא וכ"כ רש"י עוד כתובות קה: ד"ה בני], ז) נעי לקמן פח.ן, ח) עי׳ (ש" נקמן פה.), או ש" מירולו בהרא"ש סי" ג.;
עו גליון מגדל דוד,
מארך אשור כל"ל,
מ"ד מ"ז, יבו כל"ל, בממזרת וכו׳ משמע. רש״ל,

תורה אור השלם ו. וַיּאמֶר יְיָ אֵלְי מִצְּפוֹן תִּפְּתַח הָרְעָה עַל כָּל ישבי האָרץ:

גליון הש"ם גמ' לבר מבבל. עי׳ יצמות :דף טו ע"ב תד"ה קפסיק

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה אולי לשוקא וחותמין שמם בשטרות:

מוסף רש"י בבל רב אמר כא"י לגיטין. לפי שהס נוי מורה ובקימין לשתה ובני ישיבה מלויין לילך וללמוד משם תורה מכל מקומות (טובה לדו). כמחלוקת (מוכה לד:). כמחרקת ליוחסין. נארכה ורחבה של גבל, כך מחלוקת לגיטין. דקיימא לן המציא גט משאר ארצות לריך שיאמר צפני נכסב ובפני נחתם, לפי שאין בקיאין לשמה, והמביא גט מארץ ישראל לבבל אינו לריך לומר, ובבל הרי היא כארן ישראל לגיטין, שאף הם היו חכמים ובקיאין לשמה חכמים וכקיחין לשמה (קדושין עב.). עד ארבא. לגם של קנים וערכה שקורין אושר"א, תניינא דגישרא. שני אגמים היו

(UII).

כשתיקנוהו לשמה כשחותכין אותו ומחליקין אותו. ולי נראה קן קולמוסא קול הקולמוס כשהוא כותב וקול היריעה שהוא נשמע כמי שאומר קן קן. ואית דגרסי קל קולמוסא: דנפק לשוקא. סופר ילא לשוק

למקום שיש שם בני אדם הרבה: מהו דמימא איניש אחרינא אשכחיה. אפי' הקן קולמוסא וקן מגילתא תניא כוותיה ששמו כשמו של זה: וא"ל. לכתוב לו גט: דרב אשי המביא גם ממדינת הים אפי' הוא הא רבה אים ליה דרבא. ונהי נמי בבית וסופר בעלייה הוא בעלייה וסופר בבית דגמירי הא כיון דממדינה למדינה אפי' נכנם ויוצא כל היום כולו כשר הוא הוא בעינן לקיימו: מסיבסא. ישיבות בבית וסופר בעלייה הא לא קא חזי ליה אלא קבועות אחת בסורא ואחת בנהרדעא לאו כגון דשמע קן קולמוסא וקן מגילתא והולכין תלמידים מזו לזו ומשאר אמר מר אפי' נכנם ויוצא כל היום כולו עיירות להן ללמוד תורה: בגירסייהו כשר מאן אילימא שליח השתא הוא בבית טרידין. ואין מכירין החתימות: איתמר נמי. דטעמא משום דשכיחי וסופר בעלייה דלא חזי ליה אמרת כשר מתיבתה הוה: מכי התה רב לבבל. נכנם ויוצא מיבעיא אלא סופר פשיטא משום וקבע ישיבה בסורא ודשמואל הואי בנהרדעא. אבל מעיקרא דנכנם ויוצא נפסליניה ילא צריכא דנפק לשוקא ואתא מהו דתימא איניש אחרינא לא ואע"ג דגמיריי דמשגלה יכניה אשכחיה ואמר ליה קמ"ל: איתמר בבל לבבל (מלכים ב כד) והחרש והמסגר רב אמר יכא"י לגימין ושמואל אמר כחו"ל עמו לא פסקה תורה מהם: מרקם. לימא בהא קא מיפלגי דמר סבר לפי שאיז למזרחו של עולם בסופו הוי מדינת הים במזרחה של א"י: ורקם. עלמה: בקיאין לשמה והני גמירי ומ"ם לפי שאין כמורה. כמורה העולם דהוא מדינת עדים מצויין לקיימו והני נמי לא שכיחי הים: מעלו ללפונו. של עולם ובבל ותסברא הא רבה אית ליה דרבא אלא דכ"ע התם קיימא בין עכו ללפון: לבר בעינן סלקיימו רב סבר כיון דאיכא מתיבתא מישכח שכיחי ושמואל סבר מתיבתא דאיכא טעמא להתירה: כמחלוקת ליוחסין. בפ׳ עשרה יוחסין (קדושין ד' עא.) דקי"ל כל הארצות עיסה לא"י וא"י עיסה לבבל ואפליגו התם בגירסייהו מרידי איתמר נמי אמר ר' אבא אָמר רב הונא יעשינו עצמינו בבבל כא"י לגימין מכי אתא רב לבבל מתיב ר' ירמיה עד היכן הוא: ארצא סניינא. ערבה שניה הסמוכה לגשר: והני גמירי. ר' יהודה אומר מרקם למזרח ורקם כמזרח דבי ארדשיר: והא רבה אית ליה מאשקלון לדרום ואשקלון כדרום מעכו לצפון ועכו כצפון והא בבל "לצפונה דא"י דרבת. וכיון דממדינה למדינה הוא בעינן לקיימו: והני. דבי ארדשיר: קיימא דכתיב יויאמר ה' אלי מצפון תפתח אולי לשוקא. לאקטיספון ומוסרין הרעה ותנן ר"מ אומר עכו כא"י לגימיז להן שם עדיות וחותמין (מ) שם ואפי' ר"מ לא קאמר אלא בעכו דמקרבא בשטרות והשטרות ביד בני אבל בבל דמרחקא לא הוא מותיב לה אקטיספון עד זמן שניגבים לפיכך והוא מפרק לה • לבר מבבל יעד היכן היא בני אקטיספון מכירין חתימת בני ארדשיר הלכך גט שנחתם בארדשיר בבל אמר הרב פפא כמחלוקת ליוחסין כך ונשתלה לאקטיספון עדים מלויין מחלוקת לגימין ורב יוסף אמר מחלוקת לקיימו ואף בני ארדשיר כשהולכין ליוחסין אבל לגיטין דברי הכל עד ארבא שם לשוק יקיימוהו. אבל בני ארדשיר תניינא דגישרא רב חסדא מצריך מאקטיספון אינן מכירין חתימת בני אקטיספון לבי ארדשיר ומבי ארדשיר לאקטיספון לא ואע"פ שהולכין שם תמיד לסחורה מצריך לימא קסבר לפי שאין בקיאין לשמה דכל יום השוק בשוקייהו טרידין ואינן נותנין לב להסתכל ולהכיר חתימת והני גמירי ותסברא והא רבה אית ליה בני העיר: מערסא לערסא. משורת דרבאָ אָלא דכ״ע בעינן לקיימו והני כיון הבתים שבלד רה"ר לשורה שכנגדה: דאזלי לשוקא להתם הנך ידעי בחתימות משכונה לשכונה. סתם שכונה שלשה ידא דהני והני בדהנך לא ידעי מ"ם בשוקייהו בתים במסכת ע"ז (דף כא.): דניידי. מרידי רבה בר אבוה מצריך מערסא אינן משתהין בבתיהן שטרודין בסחורה לערסא רב ששת מצריך משכונה לשכונה ואין מכירין חתימות שביניהם: ורבא מצריך באותה שכונה והא רבא הוא לא לריכת. דבבל כארן ישראל:

ידענא אייתי גימא ולא ידענא משתעי רב כהנא אייתי גימא ולא ידענא אי מסורא לנהרדעא אי מנהרדעא לסורא אתא לקמיה דרב א"ל צריכנא למימר בפני נכתב ובפני נחתם או לא צריכנא אמר ליה לא צריכת

דאי

אפינו שמע קן קולמוסא וקן מגילסא. מיקון הקולמוס והקלף שמע אפילן קן קולמוסא. לא דמי לסומא דפסול להביא גט בפרק שני (לקמן דף כג.) אח): השתא הוא בבית ב בו'. לא צעי למימר דאפי׳ נכנס ויולא בבית האמרג דיולא ונכנס משמע למקום שהסופר כותב™: בבל רב אמר בא"י. ממדינה למדינה נבבל

פליגי דבאותה מדינה מודה שמואל דאין לריך דאף ע"ג דאמר בגירסייהו טרידי היינו לומר דלא חשיבי יותר משאר חולה לארץ ומבבל לא"י נמי לא איירי דהיינו פלוגתא דר' אביתר ורב יוסף בסמוך: מבי אתא רב לבבל. פ״ה והרנה ישינות והשה דא"כ מאי פריך ממתני' דמעכו ללפון שנישנית קודם שבא רב לבבל ומפרש ר"ת מכי אתא רב לבבל והורה לנו שמימות יכניה שגלו עמו לבבל החרש והמסגר דינה להיות כא"י לגיטין וכן מפרש בריש בכל מערבין (עירובין דף כח.) ובסוף מרובה (ב״ק דף פ.) הולא גרם אמר רב הונא אמר רב שרב עלמו לא היה אומר מכי אתא רב לבבל ויש מפרשים מכי אתא רב לא רב ממש אלא כלומר רבנים ובעלי תורה:

ומבי ארדשיר לאקטיספון לא

מצריך. וא״ת מארדשיר לאקטיספון נמי לגזור מוליך אטו מביא כדאמרינן לעיל וי"ל דלמסקנא דרבה אית ליה דרבא לכ"ע לא גזריגן מוליך אטו מביא וגראה דארדשיר בבבל דאי בשאר חו"ל היכי בעי למימר נימא קסבר לפי שאין בקיאין לשתה והני גמירי מה מועיל דגמירי הא חיישינן שמא יחזור דבר לקלקולו ואקטיספון על כרחי׳ לאו מבבל דאי מבבל אקטיספון נמי גמירי ומאי האמר הני לא גמירי ועוד דבלא אזלי לשוקא נמי אמרינן לעיל לרב דקיי"ל כוותיה באיסורא דשכיחי מתיבתה אלה ודהי הרדשיר בבבל ואקטיספון לאו מבבל והוי ממדינה למדינה ואין עדים מלויין לקיימו אי לאו דאזלי לשוקא והשתא פריך שפיר והא רבה אית ליה דרבא ואמאי לא מלריך מארדשיר לאקטיספון כיון דאין עדים מלויין לקיימו ואע״פ שהיו סמוכות זו לזו ולא היה אלא דגלת מפסיק ביניהם כדאמרינן בפ' כילד מעברין (עירובין דף מ:) מ"מ חשיבי כשתי מדינות כמו עבר הירדן שחלוק מא"י לענין ו חזקה לפי שירדן מפסיק ו ש (ואין זה אקטיספון דאמרינן בפ"ק דיומא (דף י.) רסן זה אקטיספון דההוא ימא"י הוה כדכתיב רישיה דקרא מן הארץ ההיא יצא אשור ויבן את נינוה כו' (בראשית י) יא (ובפי' רש"י כתב התם רמן זה אקטיספון): הני ידעי בחתימות ידייחו דחני. וא"ת לעיל דאמר בגירסייהו

טרידי אמאי לא אמרינן דבני המקום מכירין חתימתן כדאמר הכא דבני אקטיספון מכירין חתימות בני

ארדשיר אע"ג דבני ארדשיר טרידי בשוקא וי"ל דהנהו דבגירסייהו טרידי טפי ואין להם פנאי לחתום כלל: והא רבא הוא דאמר לפי שאין עדים מצויין לקיימו. קשה דמשמע דאי הוה סבר רבא לפי שאין נקיאין לשמה הוה ניחא ליה ואמאי והא מהחוא מכבל היא דבקיאין לשמה וי"ל דשמא לגיטין וליוחסין לא חשיבי מבבל דשכיחי בה גרים כדמשמע פ' בתרא דקידושין (דף עג.) גבי רבי זירא דדריש במחוזא גר מותר יש בממזרת משמע דאין זה עיקר יחס של בבל וה"ה דהוה מלי למיפרך לרבה בר אבוה ורב ששת דע"כ סבירא להו נמי כרבא דאמר לפי שאין עדים מלויין לקיימו דאי משום דאין בקיאין לשמה והני לא גמירי אפי' באותה שכונה נמי ילריכו אלא דניחא ליה למיפרך מרבא דאים ליה בהדיא הכי ומשני שאני בני מחווא דניידי לכך מצריך רבה בר אבוה מערסא לערסא שהולכין להם מכירי החתימות קודם שתוודע הליכתן לבני ערסא אחרת " ומתוך כך אין נוהרין לקיים שטרם קודם הליכתן אבל משכונה לשכונה לא הוה מצריך דקסבר דבכולה ערסא יודעין כל אחד בהליכת חבירו ומבקשת האשה קיום קודם הליכתן ורב ששת חושש אפילו באותה ערסא ^ש ורבא אפילו באותה שכונה': שאבר בני מחוזא דניידי. מכאן פוסק רבינו תם דהשתא בזמן הזה צריך לומר בכל מקום בפני נכתב אע"ג דקיימא לן כרבא דאמר לפי שאין עדים מלויין לקיימו ולא משום לשמה מכל מקום זריך דהשתא בכל מקומות ניידי כבני מחוא יא:

דאמר לפי שאין עדים מצויין לקיימו השאני

מוסף תוספות א. והיינו טעמא משום א. והיינו טענא משום דנראה שקר אם יאמר בפני נכתב והוא לא ראה. מוס' הלח"ם. ואם יאמר שמעתי קן קולמוסא אינו מועיל, דבעינן שיאמר בלשון שתקנו חכמים. רלו״ש וע״ש שוקבו זוכנים. לו ס זע ש פירוש אחר. ב. וסופר בעלייה. תוס' הרא"ש. ג. דלא שמע קן .. קולמוסא בבת אחת. תוס׳ הרא״ש. שפי׳ תיקוז הקולמוס ניחא שפי תיקון הקולמוס ניחא דלא שייך ביי למימר כל היום כולו כי במהרה נעשה. מוס' הלח"ש]. ה. ועי' מוס' הלח"ש וחי' הר"ן שמיישבים פרש"י. 1 ג' ארצוח חוח' ז. ק' שמיישבים פושי. 1. ג' ארצות. מוס' הרא״ש. I. ביניהן. ר״ן. ומקור הענין נמסני' נ״ב למ. ח. ואין האשה יודעתבהליכתן. מוס׳ הלח״ש.ט. אינה יודעת מתי דרים במחוזא כדאמרי׳ בעירובין רבה בר אבוה מערב לכולא מחוזא וכן מערב לכולא מחוזא וכן רבא א״ל לבני מחוזא אוקירו נשייכו וכן רב ששת צ״ל שהיה דר במחוזא וכר׳ דמתחילה היה דר במחוזא והלך היה דר במחחא והדך לדור במקום אחר וכוי. מוס' הדל"ש. יא. שאין להם קרקעות ונחלות כמקדם. הגחת מיימוניות (גירושין פ"ז סוף אות ב").

פסקי רי"ד

. לקמיה דר' אלעזר א"ל . אפילו לא כתב ביה אלא שיטה אחת לשמה שוב אינו צריך רב אשי אמר אפילו לא שמע אלא קל . קולמסא וקל מגילתא פי הברת הקולמוס והקלף שמשמיעי׳ קול בשעת שמשמיעיי קול בשעת הכתיבה והלכתא כותיה דרב אשי דתניא כותיה דתניא המביא גט ממדינת הית אתי' הוא ררית ותותו בבית ואפי׳ נכנס ויוצא כל בבית האפי נכנס דיונא כק היום כשר בשלמא הוא בעלייה וסופר בבית הא קא חזי ליה אלא הוא בבית . וסופר בעלייה הא לא קא קל קולמוסא וקל מגילתא. אפי' נכנס ויוצא כשר מאן סופר פשיטא דכשר צריכא דנפק לשוקא ואתא אשכחיה בשוקא וא״ל כתוב לי גיטא קמ״ל. ר׳ . חנן מישתעי רב כהנא אייתי גיטא ולא ידענא אי מסורא לנהרדעא אי מוהרדעא לסורא אתא למימר בפני נכתב ובפני נחתם אי לא צריכנא א״ל לא צריכית פי׳ דבבל הרי היא כא״י לגיטין שיש שם ישיבות ושכיחי שיירתא ועדים מצויין לקיימו: